

ថ្នាំលេបវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើង (OPV)

អ្វីៗ ដែល អ្នក ត្រូវការ ដឹង

1 តើរោគត្រួតស្វិតដៃជើង (POLIO) ជាអ្វី?

ត្រួតស្វិតដៃជើងជាជំងឺមួយដែលមកពីមេរោគវីរុស។ វាអាចចូលក្នុងខ្លួនក្មេង(មនុស្សធំ)តាមមាត់។ ជួនកាលវាមិនធ្វើអ្វីធ្ងន់ធ្ងរទេ។ ប៉ុន្តែជួនកាលវាបណ្តាលឲ្យភ្នែក(កម្រិតដៃជើងមិនបាន)។ វាអាចសម្លាប់អ្នកដែលកើតរោគនេះជាធម្មតាអាចទទួលបានជីវិតដែលជួយឲ្យជីវិតឆ្លើម។

ត្រួតស្វិតដៃជើងធ្លាប់កើតច្រើនក្នុងសហរដ្ឋ។ វាធ្វើឲ្យពិការហើយស្លាប់មនុស្សរាប់ពាន់អ្នកក្នុងមួយឆ្នាំមុនពេលយើងមានថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន។

2 ហេតុអ្វីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន?

ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងអាចការពាររោគត្រួតស្វិតដៃជើង។

ប្រវត្តិសាស្ត្រ: កាល១៩៦៦ រោគត្រួតស្វិតដៃជើងរាលដាល ក្នុងសហរដ្ឋស្ថាប័នមនុស្ស៦០០០នាក់ និងពិការ២៧០០០នាក់ទៀត។ នៅដើមឆ្នាំ១៩៥០ប្រមាណជាង២០០០០នាក់ដែល កើតរោគត្រួតស្វិតដៃជើងរាលដាល។

ការចាក់ថ្នាំត្រួតស្វិតដៃជើង ត្រូវ ចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ១៩៥៥។ ដល់ឆ្នាំ១៩៦០រោគនេះបានថយចុះទៅ ប្រមាណ ៣០០០នាក់ ហើយនៅឆ្នាំ១៩៧៩ គឺមានតែ ប្រមាណ១០ នាក់ទេ។

ការជោគជ័យនៃថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងក្នុងសហរដ្ឋ និងប្រទេសដទៃទៀតបានទប់ស្កាត់រោគត្រួតស្វិតដៃជើងក្នុងពិភពលោក។

សព្វថ្ងៃ: គឺមានរោគត្រួតស្វិតដៃជើងត្រូវបានរាយការណ៍ឡើងនៅសហរដ្ឋទេក្នុង រវាង២០ឆ្នាំហើយ។ ប៉ុន្តែជម្ងឺនេះនៅមានកន្លែងខ្លះក្នុងពិភពលោកនៅឡើយ។ វាមានមនុស្សតែម្នាក់ទេ ក៏អាចនាំជម្ងឺនេះមកវិញបានដែរ បើសិនជាយើងមិនការពារដោយ ចាក់ថ្នាំ។ បើសិនជាការប្រឹងប្រែង បំបាត់ជម្ងឺនេះពីពិភពលោកបាន, ពេលនោះយើងមិនចាំបាច់ត្រូវការ ចាក់ថ្នាំត្រួតស្វិតដៃជើងទៀតទេ។ ទម្រាំទៅដល់ពេលនោះ យើងត្រូវតែចាក់ថ្នាំឲ្យកូនរបស់យើង។

3 ពីរប្រភេទនៃថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើង

មានពីរប្រភេទនៃថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើង:

IPV (ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនប្រឆាំងមេរោគត្រួតស្វិតដៃជើង): ចាក់មូល
IPV គឺជាថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងតម្រូវឲ្យប្រើស្ទើរតែគ្រប់គ្នាក្នុងសហរដ្ឋ។

OPV (ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងសំរាប់លេប): បន្តក់,តាមមាត់។ វាហួតដល់ឥលូវ
OPV បានប្រើច្រើនសំរាប់កូនក្មេងក្នុងសហរដ្ឋ។
ប៉ុន្តែវាមិនត្រូវបានតម្រូវឲ្យប្រើទៀតទេពីពេលនេះទៅ។

វាលើកលែងតែក្នុងកាលៈទេសៈប្រទេសប្រទេសខ្លះទេ OPV ជួយយើងឲ្យផុតពីប្រទេសកើតរោគត្រួតស្វិតដៃជើង។ ហើយវាត្រូវបានប្រើច្រើនក្នុងពិភពលោក។

ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនទាំងពីរយ៉ាងបញ្ឈប់រោគត្រួតស្វិតដៃជើង, តែ OPV គឺជួយមិនឲ្យជម្ងឺឆ្លងទៅអ្នកផ្សេង។

ម្យ៉ាងវិញ, មានតែមនុស្សពីរបីនាក់ទេ(ម្នាក់រវាង២៤៧០នាក់) OPV បណ្តាលឲ្យកើតជំងឺឈាម។ ដោយសារការកើតជំងឺត្រួតស្វិតដៃជើងតិចតួចក្នុងសហរដ្ឋ ត្រូវព្យាយាមឲ្យជឿជាក់ថា ការប្រើថ្នាំលេបមិនសូវល្អទេ, ការចាក់ថ្នាំត្រួតស្វិតដៃជើងដែលយើងឥលូវនេះប្រើអាចទប់ស្កាត់ការកើតជំងឺត្រួតស្វិតដៃជើងបាន។

កូនសៀវភៅវ៉ាក់ស៊ីននេះគឺអំពីការប្រើថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងតាមមាត់។ មន្ទីរពេទ្យអ្នកអាចផ្តល់ព័ត៌មានកូនសៀវភៅវ៉ាក់ស៊ីនចំពោះថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនការពារជំងឺត្រួតស្វិតដៃជើង, (IPV)។

4 តើនរណាគួរលេបថ្នាំត្រួតស្វិតដៃជើង (OPV) និងពេលណា?

ការប្រើថ្នាំលេបត្រួតស្វិតដៃជើងគេមិនតម្រូវឲ្យប្រើទៅទៀតទេ (OPV) ក្នុងសហរដ្ឋ។ វាលើកលែងតែប្រើក្នុងកាលៈទេសៈចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ:

- (1) ក្រុមដើរកំចាត់ជម្ងឺដើម្បីបង្ក្រាបរោគត្រួតស្វិតដៃជើងរាលដាល។
- (2) ក្មេងៗមិនធ្លាប់ចាក់ថ្នាំត្រួតស្វិតដៃជើងដែលគ្រោងធ្វើដំណើររវាង៨អាទិត្យទៅកាន់ប្រទេសមានជម្ងឺត្រួតស្វិតដៃជើងច្រើន។ ក្មេងទាំងនេះអាចលេបថ្នាំ (OPV) ជំនួស១មូលលើកទី១។
- (3) កូនក្មេងដែលម្តាយមិនព្រមឲ្យចាក់ថ្នាំតាមគេតម្រូវ។ ក្មេងទាំងនេះចាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងឲ្យបានពីរប្រមាណតាមលេខទៀង ប៉ុន្តែអាចលេបថ្នាំសំរាប់ថ្នាំលើកទី២ឬទី៣, ឬទាំងពីរលើក។
- (4) មនុស្សដែលប្រតិកម្មខ្លាំងទៅនឹងអង់ទីប៊ីយូទិកស៊ីម៉ូស៊ីន, ស្ត្រីប្រតិកម្មស៊ីន, ឬប្តីប្រតិកម្មស៊ីន ៣B, ឬក៏មនុស្សដែលមានការប្រតិកម្មខ្លាំងដល់ជីវិតចំពោះថ្នាំចាក់ប៉ូលីអូ (IPV)។ មនុស្សទាំងនេះអាចទទួលបានថ្នាំលេបត្រួតស្វិតដៃជើងវិញ។

បើសិនអ្នកឬកូនរបស់អ្នកដួលនៅក្នុងចំណោម៤ក្រុមខាងលើណាមួយ, ចូរសួរទៅពេទ្យរបស់អ្នកថាដោយពេលណាថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រូវបានឲ្យ។ ចូរសួរអំពីការត្រៀមថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនត្រួតស្វិតដៃជើងផងដែរមុននឹងទទួលបានថ្នាំលេបត្រួតស្វិតដៃជើង, OPV។

OPV ប្រហែលជាឲ្យលេបជាមួយពេលថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនផ្សេងៗទៀត។

5 មនុស្សខ្លះគួរតែកុំលេបថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង (OPV) ឬគ្រុនស្វិតចាស់

អ្នកទាំងនេះគួរតែកុំប្រើគ្រុនស្វិតដៃជើងលេប(OPV):

- នរណាម្នាក់ដែលធ្លាប់ប្រើថ្នាំស្វីវែយ ឬក៏ថ្នាំផ្សេងៗទៀត ដែលប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធការពារមេរោគ។
- នរណាម្នាក់ដែលមានរោគមហារីកឬក៏ពុំពុំទទួលព្យាបាលវិជ្ជមាន។
- នរណាម្នាក់ដែលកើតអេដស៍ឬមានមេរោគអេដស៍, ឬជម្ងឺមួយដែលប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធការពារមេរោគ។
- បើសិនជានរណាម្នាក់ដូចនៅក្នុងបីក្រុមនេះនឹងដូរកន្លែងក្នុង ឬនៅក្បែរក្មេងចាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រុនស្វិតដៃជើង, ក្មេងនោះមិនគួរ ទទួលថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រុនស្វិតដៃជើងលេបទេ(OPV)។
- ទារកមិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រុនស្វិតដៃជើងទេ (OPV) បើសិនជានរណា ម្នាក់ដែលបានប៉ះពាល់ក្មេងនោះជិតដិត (ដូចជាដូរកន្លែងជាដើម) មិនធ្លាប់ទទួលថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង។
- នរណាម្នាក់ដែលធ្លាប់ធ្វើទុក្ខខ្លាំងពីការប្រើថ្នាំលេបគ្រុនស្វិតដៃជើង មិនគួរ ទទួលថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រុនស្វិតដៃជើងលេបទេ(OPV)។

អ្នកទាំងនេះគួររងចាំ:

- នរណាម្នាក់ដែលឈឺខ្លាំងនៅពេលត្រូវឲ្យលេបថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង (OPV) គួររងចាំឲ្យជាសាសស្សើយសិនមុននឹងលេបថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង។ មនុស្សឈឺតិចតួច, ដូចជាផ្កាសសាយ, អាចឲ្យលេបថ្នាំនេះបាន។

សួរទៅមន្ទីរពេទ្យចំពោះព័ត៌មានច្រើនទៀត។

6 តើគ្រោះថ្នាក់លេបថ្នាំគ្រុនស្វិតដៃជើង, OPV, យ៉ាងណា?

OPVតាមពិតអាចធ្វើឲ្យកើតរោគគ្រុនស្វិតដៃជើង, តែកម្រមាន។ ហេតុដូច្នេះ ហើយបានជាមិនត្រូវឲ្យ ប្រើសំរាប់មនុស្សជាច្រើន។ វាបានបណ្តាលឲ្យកើតរោគគ្រុនស្វិត ដៃជើងប្រាំនាក់ក្នុងមួយ ឆ្នាំ(ម្នាក់ក្នុងមនុស្ស២,៤លាននាក់ដែលលេបថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនម្តង) ក្នុងរយៈពេលដែលប្រើថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីននេះ។ OPVអាចបណ្តាលឲ្យកើត រោគគ្រុនស្វិតដៃជើងចំពោះមនុស្សដែលទទួលថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនឬមានការប៉ះពាល់គ្នាទៅ វិញទៅមក។ សព្វថ្ងៃនេះដោយមានការបង្ក្រាបក្នុង សហរដ្ឋ, ត្រូវពេទ្យជំនាញជឿថា ថ្នាំចាក់វ៉ាក់ស៊ីនគ្រុនស្វិតដៃ IPV, អាចការពារក្មេងៗ និងមនុស្សដូចគ្នាដោយគ្មានការគ្រោះថ្នាក់។

ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, ដូចជាថ្នាំផ្សេងទៀត, អាចបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហា ធ្ងន់ធ្ងរ, ដូចជាការធ្វើទុក្ខខ្លាំង។ ការលេបថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រុនស្វិត ដៃជើងដែលបណ្តាលឲ្យឈឺចាប់ខ្លាំងឬស្លាប់កម្រមានណាស់។

7 ចុះបើសិនជាមានប្រតិកម្មខ្លាំង?

តើអ្វីដែលខ្ញុំគួររកមើល? រកមើលអ្វីៗមិនធម្មតា, ដូចជាប្រតិកម្មប្រឆាំងខ្លាំង, គ្រុនក្តៅ, ឬអ្វីៗមិនប្រក្រតី, ឬសញ្ញាណរោគខ្លះ។

បើសិនមានប្រតិកម្មប្រឆាំងកើតឡើង វានឹងអាចកើតឡើងភ្លាមៗ ពីពីរម៉ោងទៅពីរថ្ងៃប្រឆាំងបន្ទាប់ពីលេបថ្នាំ។ សញ្ញាណប្រតិកម្មប្រឆាំង អាចដូចជា ពិបាកដកដង្ហើម, ទន់ខ្សោយ, ស្លុក, ដកដង្ហើម, បេះដូងដើរញាប់, ក្រខួលស្បែក, វិលមុខ, ស្លេកស្លាំង, ហើមបំពង់។

បើសិនជាការពិការបានកើតឡើង, វាអាចកើតឡើងពី១អាទិត្យ ទៅ១ខែបន្ទាប់ពីការឲ្យលេបថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន។ រោគសញ្ញាអាចមានដូចជា៖

- ឈឺសសៃសាច់ដុំ និង កម្រិតទាញសសៃ។
- ខ្សោយ
- បាត់បង់នៃការកម្រើកដៃជើង

តើខ្ញុំគួរតែធ្វើអ្វី?

- ទូរស័ព្ទទៅវិជ្ជបណ្ឌិត, ឬរកអ្នកជូនទៅពេទ្យភ្លាម។
- ប្រាប់លោកវិជ្ជបណ្ឌិតអ្វីបានកើតឡើង, ពេលវេលាបានកើតឡើង, ហើយចាក់ថ្នាំនៅពេលណា។
- សួរលោកវិជ្ជបណ្ឌិត, ពេទ្យ, ឬ ក្រសួងពេទ្យឲ្យចុះក្នុងក្រដាស ប្រព័ន្ធការពារការណ៍ប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, ឬទូរស័ព្ទទៅVAERS លេខឥតបង់ប្រាក់ដោយខ្លួនឯងលេខ1-800-822-7967 ។

ការរាយការណ៍ភាពប្រតិកម្ម ជួយឲ្យត្រូវពេទ្យជំនាញរៀនអំពី បញ្ហាដែលអាចបង្កើតបញ្ហាដោយការប្រើថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន។

8 កម្មវិធីជាតិសងការគ្រោះថ្នាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន

ភាពកម្រមានដែលអ្នកនិងកូនមានប្រតិកម្មខ្លាំងចំពោះថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, មានកម្មវិធីដែលអាចជួយបង់ថ្លៃព្យាបាលអ្នកទទួលគ្រោះថ្នាក់។

ចំពោះព័ត៌មានអំពីកម្មវិធីជាតិសងការគ្រោះថ្នាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីន, (National Vaccine Injury Compensation Program) ចូរទូរស័ព្ទ 1-800-338-2382 ឬមើលកម្មវិធីក្នុង កុំព្យូទ័រ <http://www.hrsa.gov/osp/vicp/>

9 តើខ្ញុំអាចដឹងច្រើនទៀតរបៀបណា?

- ចូរសួរទៅលោកវិជ្ជបណ្ឌិតពេទ្យ។ គេអាចប្រាប់អ្នករបៀប ចាក់ថ្នាំវ៉ាក់ស៊ីនគ្រប់ចំនួន ឬប្រាប់ទៅរកកន្លែងផ្សេងទៀត។
- ទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលកម្ពុជាចាក់ថ្នាំប្រចាំតំបន់ឬរដ្ឋ។
- ចូរទាក់ទងមណ្ឌលបង្ក្រាបនិងការពារជម្ងឺ(CDC)។
 - ចូរទូរស័ព្ទលេខ 1-800-232-2522 (ភាសាអង់គ្លេស)
 - មើលក្នុងកុំព្យូទ័រកម្មវិធីជាតិ <http://www.cdc.gov/nip>

